

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh cư sĩ

Bài thứ 11

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục IV:

IV. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Chúng ta đã học xong nội dung thứ nhất:

1. Trọng tâm giáo dục là gì? Là dạy trẻ làm thiện.

Hôm nay chúng ta chuyển sang nội dung thứ hai:

2. Phương pháp giáo dục là gì? Là thân giáo.

Bạn thấy cả một cái logic của nó nhé.

- *Mục 1: Thế nào là hạnh phúc?*
- *Mục 2: Làm thế nào để có hạnh phúc?*
- *Đến mục 3 là: Học vị cao cuộc sống có hạnh phúc?*

Bởi vì đánh ngay vào tư tưởng của chúng ta hiện tại là chỉ có thích chủ nghĩa học vị thôi. Vậy thì kết luận lại là cái học vị cao ấy là cuộc sống không phải hạnh phúc.

Đến cái mục thứ 4 này là: “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc” là phải dạy đạo đức rồi. Vậy thì dạy đạo đức bằng cái gì? Bằng học thuyết Thánh hiền.

Bây giờ chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng về nội dung bài hôm nay:

Thứ 2. Phương pháp giáo dục là gì?

Mục này có hai điểm như sau:

- Thứ nhất: Phương pháp giáo dục là “thân giáo” - Lấy mình làm gương và:

- Thứ hai: Nói về tấm gương “thân giáo” của một cô giáo ở Thâm Quyển dạy con ý nghĩa đích thực ngày sinh nhật, hay sinh nhật nên làm gì?

Chúng ta bắt đầu vào mục thứ nhất:

Một là: “Thân giáo” - lấy mình làm gương]

IV-2. Phương pháp giáo dục là gì?

1. “Thân giáo”- Lấy mình làm gương

“Chúng ta làm thế nào để dạy chúng những hành vi thiện này? Không phải yêu cầu chúng đọc nhiều sách mà trước tiên yêu cầu chính mình phải làm cho được. Ngay khi chúng ta biểu hiện ra hành vi là thiện, con cái của bạn ngay trong vô hình sẽ cảm động rất sâu.

Các bạn! Quý vị có tin tưởng lời nói này của tôi hay không? Có một số người thì tin tưởng.

Có một số người dường như không có cảm giác gì. Nếu như quý vị không có cảm giác gì, vậy thì quý vị phải bình lặng mà suy xét, liệu có phải bên cạnh quý vị chắc chắn không có người thiện, nên không thể diễn ra được màn kịch khiến cho quý vị cảm động.

[Cho nên các bạn im lặng, tôi thấy cũng không đáng buồn, vừa rồi hỏi đây ạ, bởi vì lớp của thầy Thái cũng im lặng cả đấy. Cho nên thầy mới nói ạ: “Có một số người như không có cảm giác gì. Nếu như quý vị không có cảm giác gì, vậy thì quý vị phải bình lặng suy xét, liệu có phải bên cạnh quý vị chắc không có người thiện nên không thể diễn ra màn kịch khiến quý vị cảm động”.

Không biết các bạn cảm nhận lời Tiến sĩ Thái như thế nào, nhưng riêng tôi, tôi thấy Tiến sĩ Thái nói rất đúng, bởi vì là không có một tấm gương nào đầy đủ của một người thiện để biểu diễn cho bạn xem nên bạn chưa thấy, bạn chưa cảm động, chẳng qua là bạn chưa thấy một tấm gương nào mà thôi, chứ còn nếu bạn thấy nhất định bạn sẽ cảm động. Bởi vì sao? Bởi vì “Nhân chi sơ tính bản thiện”.

Tôi xin đưa ra một ví dụ sau đây:

Có một gia đình nhà nọ có năm anh em.

Nếu mà nói là một cái gia đình so với xã hội hiện nay bình thường, thì cũng là bình thường thôi.

Nhưng nếu so với một gia đình học đạo thì không được. Anh em cãi nhau lộn xộn hết cả: Không có gọi là người lớn thì rộng ban ân huệ, mà người nhỏ thì thuận theo, trong thập nghĩa gọi là gì ạ? “Trưởng huệ, ấu thuận”, không có thế. Em thì cãi anh, anh thì mắng em rồi là chặt chẽ ki bo.

Thế rồi người bố, người cha già năm nay hơn 70 tuổi, ông sống với người con trai cả. Có một lần ông đi lạc, sau khi ông đi lạc thì người cha này được người con út xin phép để đón về trông nom.

Cứ như vậy, thời gian qua thì người con cả, người con thứ hai, người con thứ ba, người con thứ tư đều lần lượt đều đến thăm ông cụ. Nhưng đến thăm, thăm bố thật, nhưng với một cái tâm rất là hậm hực. Hậm hực gì? Hậm hực với người con út: “À, mày tưởng mày tốt hả, mày tưởng mày hiếu đễ hả, mày tưởng mày chăm sóc bố còn hơn cả anh hả”, lên là với cái tâm lý như thế.

Người con trai út đã được học Đệ Tử Quy, nên anh ta thực sự quay đầu, anh ta cứ im lặng mà làm, không nói một câu, nhưng anh ta chăm sóc bố hết sức chu đáo và anh ta cũng chăm sóc bố hết sức cung kính.

Dần dần thời gian qua đi, khi chứng kiến người em út chăm sóc bố như vậy thì cả bốn người anh trai đều cảm động và đều thay đổi. Thể hiện ở chỗ nào? Trước đây thì không bao giờ, vậy mà bây giờ khi các anh đến thăm ông cụ thì, anh thì bảo:

- Đây, bây giờ bố chống gậy như thế này, bố đi khó, để con dìu bố.

- Đây, bố phải chịu khó tập thể dục cái chân đi, con sẽ dẫn bố đi xung quanh nhà, để cho bố cái chân có thể khoẻ lên thì mới không bị liệt...

Và cứ như thế họ thay nhau chăm sóc ông cụ.

Đồng học mà chia sẻ với tôi câu chuyện này thì nói sao? Rất ngạc nhiên vì tưởng đây là một điều không thể nào thay đổi, bởi vì những người anh này họ đều có chức vụ, họ đều có tiền. Cho nên là không thể nghĩ là họ có thể thay đổi được như vậy.

Cho nên, kết luận là gì ạ? Tiến sĩ Thái nói:]

Chỉ cần có người diễn ra, nhất định sẽ cảm động người xung quanh. Tôi dám bảo đảm điều này với quý vị, bởi vì “Nhân chi sơ, tánh bản thiện” (Con người mới sinh ra, bản tính vốn thiện) nên chỉ cần có người làm, thì nhất định có người cảm động, có người làm theo.

[Ở bài 1 chúng ta đã biết, Mạnh Tử có dạy: “Trắc ẩn chi tâm, nhân giai hữu chi; Tu ác chi tâm, nhân giai hữu chi; Cung kính chi tâm, nhân giai hữu chi; Thị phi chi tâm, nhân giai hữu chi”.

Nghĩa là: Làm người thì ai cũng có lòng cảm thương; Ai cũng có lòng ghét cái ác, thẹn với điều xấu; Ai cũng có lòng phân biệt được cái phải trái; và ai cũng có lòng cung kính.

Bốn cái điều đấy như là tứ chi vậy, cho nên ai cũng có, chẳng qua là chúng ta bị, gọi là, mê mờ, ô nhiễm đi, như là vàng quặng ấy, thì bây giờ nó che mờ đi. Chúng ta đều có cả. Vậy chúng ta chỉ cần tu tập hay là tinh luyện lại thì cái “vàng” ấy nó sẽ hiển lộ ra những cái đức tính tốt đẹp vì nó vốn có rồi.

Hai là: Thân giáo - dạy trẻ ý nghĩa đích thực ngày sinh nhật

“Bách thiện hiếu vi tiên” (nghĩa là: trăm điều thiện thì hiếu đứng đầu). Đấy ạ, đây là dạy trẻ ý nghĩa đích thực của ngày sinh nhật, nên dạy trẻ nhỏ làm thiện, bắt đầu ngay từ việc nhìn nhận công ơn của cha mẹ ngay từ ngày sinh nhật, có thể chúng mới biết tri ân, và có thể dạy chúng chữ hiếu được.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ở Thẩm Quyển có một cô giáo, cô ấy cũng đã có một khoảng thời gian học tập văn hóa Trung Quốc. Lúc đó tôi đang ở Hải Khẩu. Ngày 15 tháng 3 năm ngoái, Thẩm Quyển có một số thầy cô mời tôi qua bên đó để giảng bài. Họ liền hỏi cô giáo ấy:

- Vị thầy giáo này muốn giảng cái gì?

Cô liền trả lời với họ:

- Vị thầy giáo này muốn giảng Đệ Tử Quy.

Họ liền nói:

- Đệ Tử Quy có gì để mà giảng? Cái đó chẳng phải để cho trẻ nhỏ học hay sao? Vì sao không giảng Luận Ngữ chứ?

[Đấy, bạn thấy không, họ cũng giống chúng ta đây, đều cho rằng Đệ Tử Quy là dành cho trẻ con. Hiểu như vậy có đúng không? Đúng mà cũng không đúng.

Đúng ở chỗ nào? Đúng ở chỗ ngay tiêu đề ban đầu của Đệ Tử Quy là Huấn Mong Văn, chữ “mong” là chỉ cho sự sơ khai, “huấn” là giáo huấn, cho nên đây có nghĩa là gì ạ? Bài văn để giáo huấn nhi đồng, nên ý này bạn đã nghĩ đúng.

Vậy không đúng ở chỗ nào? Không đúng ở chỗ, là bài giáo huấn này dành cho nhi đồng, nên trẻ nhỏ nào cũng phải học, vì đây có thể nói là thay thế cho “tiểu học”. Không có tiểu học, thì không có trung học, không có trung học thì không có đại học. Cho nên trẻ nhỏ nào cũng phải học.

Vậy bạn từ nhỏ đã được học chưa? Nếu chưa được học thì bạn phải học bổ túc, không thể nói tôi không cần học cũng biết. Vì Đệ Tử Quy là dạy cho thái độ làm người, dạy thái độ làm việc. Cho nên ai chưa học cách làm người, làm việc, tức là chưa có “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Si”, chưa có “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín” thì đều phải học, bất luận là trẻ con hay người lớn.

Chỗ này tôi kiểm tra một chút nhé! Đệ Tử Quy là căn cứ dựa vào cái gì hả bạn? Trên gì ạ? Đúng rồi! Đây ạ, căn cứ vào chương “Học nhi” trong cuốn Luận Ngữ này đây. Vâng ạ. Thế cho nên bảo Đệ Tử Quy có gì mà hay, sao không giảng Luận Ngữ của Khổng Tử chứ? Chính Đệ Tử Quy dựa vào chương VI là chương “Học nhi” của cuốn Luận Ngữ đấy ạ. Và cuối cùng, đúng rồi ạ, và cuối cùng mới là kinh nghiệm của tất cả ở trong đời sống, mà Lý Dục Tú phụ tử ông tổng hợp để đưa nên cuốn Đệ Tử Quy này.

Cũng còn có một căn cứ nữa là dựa vào cuốn Tiểu Học, bạn nhớ nhé, 3 căn cứ: Luận Ngữ, Tiểu Học và kinh nghiệm trong cuộc sống của Lý Dục Tú phụ tử;

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Rốt cuộc cô giáo này, tuy là nói như vậy, thế nhưng cũng đi nghe tiết giảng thứ nhất. Sau khi nghe xong, cô đột nhiên cảm thấy chính mình thiếu sót rất nhiều, đạo lý cơ bản để làm người, vẫn chưa áp dụng được. Cho nên cô liền điều chỉnh lại thái độ của cô, rất nỗ lực học Đệ Tử Quy.

Khi chưa học Đệ Tử Quy, cô đã đọc rất nhiều sách Thánh hiền, cảm thấy chính mình thiện căn rất sâu dày, có lúc còn bội phục chính mình nữa. Rốt cuộc sau khi học Đệ Tử Quy rồi, cảm thấy ngay đến hiếu cũng chưa làm xong, phải cố gắng xem xét lại mình.

Các bạn! Quý vị cảm thấy:

- (1) Chính mình thiện căn sâu dày tốt hơn;
- (2) Hay cảm thấy chính mình vẫn chưa học được gì tốt hơn?

Điều trước tốt hay là điều sau tốt?

- Điều trước là đời sống không nhận định được rõ ràng.

[Vì tưởng mình thiện căn sâu dày. Hoà thượng nói là có hai dạng người là thành tựu. Người thứ nhất là “thượng trí” và người thứ hai là “hạ ngu”, hai dạng người đều là thượng căn.

Người thượng trí chỉ cần nói một lần họ hiểu ngay và cứ thế họ thực hành, còn người hạ ngu thì sao ạ? Bảo gì họ làm đúng thế, đây gọi là “y giáo phụng hành” nên cả hai dạng người này họ đều thành công.

Nhưng Hoà thượng bảo là: Tại sao Phật lại phải mất đến 49 năm thuyết pháp của Phật Đà là cho ai? Hoà thượng bảo là đây là cho cái hạng dở dở ương ương chúng ta, lúc nào cũng tưởng mình giỏi.

Liễu Phàm Tứ Huấn cũng dạy: “Chúng ta đều là những kẻ phạm phu tục tử, tội ác tích tụ đầy mình, tựa như lông nhím bao bọc toàn thân. Nhưng nếu có hồi tưởng lại những sự việc đã làm, thì thường chẳng thấy có chỗ nào làm lỗi cả. Đó là vì tâm tình thô thiển, mắt bị che phủ kín tìm chẳng ra lỗi để tu sửa”. Vâng ạ, đây không phải lời của tôi đâu ạ mà là tôi trích nguyên văn trong Liễu Phàm Tứ Huấn đó ạ. Cho nên Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

- Điều sau chính là biết khiêm tốn mà dừng tiến.

[Còn nếu tưởng mình thiện căn sâu dày thì đây là một trong hai dạng người là “keo kiệt” và “kiêu ngạo”, thì hai dạng người này Không Tử bảo không dùng được.]

Chúng ta nói tu hành, tu hành là phải tu sửa hành vi, phát hiện ra lỗi lầm của chính mình, mới có thể càng ngày càng tường tận. Phải nên làm một người tường tận mới tốt, [đây là Hoà thượng nói là học làm “người mình bạch”] cải đổi lỗi lầm của chính mình, đây gọi là chân tu hành.

[Làm thế nào để cho họa không đến hại bạn? Đúng rồi ạ! Muốn họa không đến thì bạn đoạn ác.

Làm thế nào để phước đến? Tu thiện. Mà muốn tu thiện có kết quả, thì đầu tiên bạn phải sửa chữa lỗi lầm của bạn, còn nếu như bạn không chịu sửa lỗi lầm, bạn cứ tu thiện thì như một cái thùng, bạn đổ công đức vào nó bị rò đáy, bao nhiêu công đức của bạn vào trôi hết. Đây là thầy Thái nói.

Còn Hoà thượng nói thì sao? Thì với cái công đức của bạn đổ thiện vào như thế, nhưng bạn không chịu sửa chữa lỗi lầm thì cái thiện đấy không đủ để được hiển lộ ra để bạn được phước.

Cho nên mới nói là “tu hành” - tu hành là tu sửa hành vi, phát hiện lỗi lầm của chính mình mới có thể càng ngày càng tường tận. Phải nên làm người tường tận mới tốt.

Mỗi một ngày mà bạn không tìm ra lỗi lầm của bạn thì coi như ngày đã trôi qua một cách vô ích.

Bạn nhớ nhé, bạn thuộc nhưng bạn phải nhớ bạn thực hành.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Đến khoảng tháng 5, cũng là ngày lễ mẫu thân, đúng dịp cô giáo này trở về quê nhà. Học rồi thì phải làm, [đó] cô muốn cảm tạ ân dưỡng dục của cha mẹ, lúc đó cũng là sinh nhật của cô.

Các vị phụ huynh! Trẻ nhỏ hiện nay sinh nhật, việc thứ nhất chúng nghĩ đến là cái gì? Bánh kem!

Xin hỏi cái ý niệm thứ nhất nghĩ đến bánh kem có thiện không ạ? Cho nên rất nhiều phản ứng của trẻ nhỏ đều là hiện rõ ra kết quả của giáo dục.

Quý vị còn gì cho chúng nữa không? Dạy con làm thiện vậy?

[Tỷ nữa thầy Thái sẽ giảng cho bạn biết rằng nguyên nhân vì sao mà xã hội động loạn? Bắt đầu từ tư tưởng. Bởi vì từ tư tưởng nó sẽ ra hành vi, nó sẽ ra lời nói, tư tưởng gì hã các bạn? Tự tư, chỉ có nghĩ đến mình mà thôi, thế mà cái tự tư này thì chỉ nghĩ đến mình thì làm cho cái dục vọng nó ngày càng một lớn. Khi mà đã dục vọng nó ngày càng một lớn thì tìm mọi cách để đạt được cái dục vọng ấy về vật chất thì lập tức sẽ dẫn tới gọi là tổn người lợi mình. Lúc đầu thì là cạnh tranh, nâng cao lên là gì ạ? Đấu tranh. Nâng cao tiếp lên là gì ạ? Là chiến tranh và khi đã chiến tranh thì nhất định ngày tàn sẽ đến.

Cho nên là bây giờ mỗi lần nghĩ đến sinh nhật, đặc biệt sinh nhật của con, bạn phải nghĩ đến là phải dạy chúng làm thiện, không phải nghĩ đến là đưa đi ăn một cái hiệu này cho nó sướng, bánh kem, quần này áo khác không phải thế, bạn phải lật ngược lại vấn đề. Đây là đối với sinh nhật con cái.

Còn đối với sinh nhật cha mẹ thì chúng ta phải làm gì? Tỳ nữa bạn sẽ nghe ở phần đọc thêm sau cùng nhé.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta phải bình lặng mà quán sát, hạt giống này đã gieo trúnng chưa, hay gieo sai rồi? Phải cẩn trọng mà suy xét. Cơ hội giáo dục tốt đến như vậy!

[Bắt đầu đến ngày sinh nhật bạn phải thấy cơ hội giáo dục rồi đấy.]

Phải nên khiến cho chúng nghĩ đến sinh nhật thì việc thứ nhất phải nghĩ đến chính là ngày bị nạn của mẹ, phải nhớ lấy mẹ mang thai lao nhọc, sanh đẻ khổ cực, phải làm cho chúng khởi lên lòng tri ân báo ân, đó gọi là giáo dục.

[Bạn có nhớ trong Phật Thuyết Đại Báo Phụ mẫu Ân Trọng Kinh có đoạn Phật giảng về khi mẹ mang thai không ạ?

*“Cru mang mười tháng trọn,
Sinh nở đã đến kỳ,
Bình minh lâm bệnh nặng,
Chiều mê mệt lâm ly.
Lo lắng lòng sợ sệt,
Sầu não lệ thâm y,
Ngậm ngùi bảo quyến thuộc,
Tử thân sớm dất đi”.*

Đây là ngày gặp nạn của mẹ cơ mà, tại sao mình lại có thể ăn chơi cho thỏa thích, rượu chè cho thỏa thích được, rồi mời bạn bè đến là ăn uống tha hồ bù khú. Phải nhớ lấy mẹ mang thai lao nhọc khổ cực làm cho chúng khởi lên lòng tri ân báo ân, đó gọi là giáo dục. Đây là cơ hội để các bạn giáo dục con cái đấy. Phải khởi lên được lòng tri ân đối với cha mẹ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên khi cô giáo này quay về, cô muốn cảm tạ cha mẹ. Cô liền đem ra ba cái ghế. Lúc đó có bà ngoại của cô, cô liền mời bà ngoại, cha mẹ ngồi trên ghế. Mẹ của cô tương đối nhạy cảm, bà nói:

- Con gái, rốt cuộc con muốn làm việc gì vậy?

Cô giáo này liền đối trước mẹ của cô, đối trước ba vị trưởng bối này nói:

- Con đã sống qua hơn 30 năm rồi, đã làm cho cha mẹ biết bao lo lắng. Hiện nay con đã bắt đầu học tập giáo huấn của Thánh Hiền, cho nên từ nay về sau, con phải làm một đứa con gái hiếu thảo, không để cho bà và cha mẹ phải bận tâm. Ân dưỡng dục hơn 30 năm, con sẽ ghi nhớ ở trong lòng. Hôm nay cũng là gặp lúc sinh nhật của con, con phải chân thành cảm tạ cha mẹ, cho nên hôm nay con muốn hành lễ “Tam quỳ, cửu khấu” *[ba lần quỳ, chín lần khấu đầu]*.

Cô giáo này lay xuống cái lay đầu tiên, mẹ của cô lập tức liền rơi nước mắt. Các bạn à! Đây là nước mắt gì? Giọt lệ an ủi. Kỳ thật người làm mẹ không hề nghĩ đến con cái phải đền đáp thứ gì, nhưng con cái có chút tâm hiếu thảo thì họ sẽ rất an ủi.

[Toàn là nước mắt chảy xuôi, có bao giờ bạn thấy nước mắt nó lại chảy ngược lên trên không? Vậy mà cô giáo học đạo Thánh hiền thì đã bắt đầu biết tri ân đến cha mẹ.]

Dưới vòm trời ai là người khờ nhất? Mẹ là người dễ gạt nhất, không cần đền đáp. Bạn nói cho mẹ nghe lời ngon, lời ngọt, đối với mẹ có chút tâm hiếu thảo thì mẹ đã mãn nguyện lắm rồi.

[Dù mẹ có sắc sảo tới đâu thì sắc sảo, nhưng đối với con lúc nào cũng là người ngờ nghệch nhất, người dễ gạt nhất, người khờ nhất vì tất cả đều bao dung hết cho con.]

Khi cô giáo này lay xuống lay thứ hai, con của cô là một học sinh tiểu học lớp ba, lập tức đến đứng bên cạnh chồng của cô, bắt đầu bóp nắn vai cho cha mình. Con trai cô dường như cảm thấy ở trong không khí như vậy mà không làm gì đó thì thật là khó chịu. Đúng là bài học không lời! Cái tâm hiếu hạnh này của mẹ chú đã làm cho chú bé bị cảm động rất mãnh liệt, chú cảm thấy bây giờ phải nên phục vụ cho ba chú một chút. Cho nên, thân giáo vô hình đã cảm hóa, sức mạnh rất là to lớn. Đứa bé này khi từ quê ngoại trở về bước vào cửa liền đồng dục nói với cha mẹ của chú:

- Cha mẹ ơi! Năm tới sinh nhật của con, con cũng lạy cha mẹ.

Đó là giáo dục, trên làm dưới bắt chước. Có cần phải tốn tiền không? Việc quan trọng thật sự của đời người, tiền không có tác dụng gì lớn.

[Đây chính là thân giáo.]

[Chúng ta vừa kết thúc nội dung thứ 2: Phương pháp giáo dục là gì? Là thân giáo.]

Nội dung thứ nhất là gì hả bạn, bạn nhắc lại cho tôi không bạn sẽ quên đấy ạ. Vâng ạ. “Trọng tâm giáo dục là gì?”. Là dạy trẻ làm thiện. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang nội dung

Thứ 3: Giáo dục từ khi nào?

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

IV-3. Giáo dục đạo đức bắt đầu từ khi nào?

Từ điểm này chúng ta hồi tưởng lại một chút: Người phương Tây đến lúc nào thì họ phát hiện đức hạnh rất quan trọng? Đó đều là lúc đã xảy ra vấn đề, cho nên hiện tại họ phải lo đi giải quyết.

Xin hỏi, họ biết cội gốc của đức hạnh ở đâu không? Vì phải trị gốc thì mới có thể giải quyết được vấn đề. Cho nên hiện tại xí nghiệp lớn của họ cũng bỏ ra rất nhiều tiền để bồi huấn. Tục ngữ của phương Đông nói: “Lâm nguy mới đến ôm chân Phật”.

[Cho nên là thân Tự Do, tự do đến thế nào? Tự do đến mức độ con cái có thể kiện cha mẹ, con cái có thể bỏ cha mẹ vào tù cơ mà. Nhiều nước phương Tây còn không có luật tử hình, cho nên đây mới gọi là “Tì bi đa họa hại, phương tiện xuất hạ lưu”.]

Người phương Tây đến lúc nào mới phát hiện ra rằng đức hạnh là quan trọng? Đó đều là lúc đã xảy ra vấn đề. Cho nên hiện tại họ phải lo đi giải quyết.

[Còn người phương Đông thì sao? Hòa thượng có giảng trước đây Trung Quốc có luật “thân quyền xử phân”, có nghĩa là cha mẹ hoàn toàn có thể xử con cái, nếu đứa con này hư, đứa con này bất hiếu thì cha mẹ hoàn toàn có thể giao cho chính quyền, “đứa con này tôi không dạy được, tôi không cần nó nữa”. Vậy thì chính quyền có thể xử tử, vì cha mẹ anh còn không cần đến anh thì xã hội càng không cần đến anh, anh là người bất hiếu, anh chỉ có làm hại cho xã hội, nên có thể xử tử. Chính vì vậy mà con cái rất sợ. Từ việc pháp trị này mà đạo đức dần được hình thành.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Xin hỏi, thân và lực của một người, một người muốn có thái độ lễ phép, liệu có thể trong hai tháng luyện thành hay không?

Nếu như vốn dĩ họ vốn là người rất nghiêm không biết cười, lập tức rèn luyện trong hai tháng phải cười với mọi người. Tôi tin rằng khi khách hàng bước vào nhìn thấy họ cười thì toàn thân sẽ nổi da gà.

Vì sao? Vì rất không tự nhiên! Bởi vì nụ cười của họ là muốn lấy tiền từ trong túi của khách hàng về họ, chứ không phải là tôn kính người từ trong nội tâm.

[Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta tạm dừng để chuyển sang.

PHẦN ĐỌC THÊM

Nhân câu chuyện về cô giáo ở Thẩm Quyển mà chúng ta vừa học bên trên đó ạ, đã tổ chức sinh nhật mình không có bánh kem, không có tiệc tùng, cũng không có quần áo mới, cũng không có vui chơi, giải trí, du lịch, mà cô về quê để tri ân mẹ. Vì cô biết ngày này là ngày mẹ cô mang nạn, kể từ đây mẹ cô đã “nhường khô, nằm ướt” cho cô, chỉ biết có cô, mà quên nghĩ đến mình. Nuốt đắng nhả ngọt cho cô, vì nuôi nấng cô mà tạo bao điều ác nghiệp. Suốt đời thương mến lo lắng cho cô. Cho nên tôi xin chia sẻ thêm cùng các bạn hai bài đọc thêm:

Bài thứ nhất: Dưới vòm trời này ai là người khờ nhất?

Các bạn, dưới vòm trời ai là người khờ nhất hả các bạn? Mẹ là người dễ gạ nhất. Câu chuyện như sau:

“Trong một gia đình đông con:

- Mẹ ơi! Con muốn mua xe đạp, mẹ mua cho con nhé!*
- Con muốn học Anh văn.*
- Con muốn một cái váy mới.*
- Con cần một cái laptop mẹ à.*

...

- Ủ... cứ để mẹ lo!*
- Ủ... cứ để mẹ lo!*

Hai mươi năm sau

- Mẹ ơi! Con muốn học thạc sĩ, mẹ lo cho con nhé!*
- Con muốn đi du học.*
- Con muốn làm ca sĩ.*
- Con muốn mở công ty.*

...

- Ủ... cứ để mẹ lo!*
- Ủ... cứ để mẹ lo!*

Mười năm sau nữa

- Máy đĩa có khỏe không?*
- Con chuẩn bị đi họp rồi, mẹ sang nhà chú Ba chơi nhé!*
- Con sắp bảo vệ luận án, mẹ sang nhà cô Tư chơi nhé!*
- Con đi lưu diễn, mẹ sang nhà cậu Út nhé!*
- Con bận rộn rồi trí lăm mẹ à.*

.....

- Ủ... cứ để mẹ **tự lo**.*

Đến lúc già rồi, hỏi đến rằng máy đĩa có khỏe không để định sang chơi với con. Bởi vì con ra đi muôn dặm thì lòng mẹ quặn can trường. Thế nhưng mà sao:

- Con chuẩn bị đi họp rồi, mẹ sang nhà chú Ba chơi nhé!*

- Con sắp bảo vệ luận án, mẹ sang nhà cô Tư chơi nhé!
- Con đi lưu diễn, mẹ sang nhà cậu Út nhé!
- Con bận rộn rồi trí lẫn mẹ à.

Cuối cùng thì mẹ bảo sao “Ừ... cứ để mẹ **tự lo**...”

Khi nào thì mối quan hệ giữa cha mẹ và con cái xảy ra vấn đề? Đây là khi cha mẹ bắt đầu ốm không làm gì được cho chúng nó nữa. Các bạn phải nhớ điều đấy, còn khi bây giờ các bạn vẫn khỏe mạnh, ít nhất thì các bạn có thể nhặt cái rau, các bạn có thể trông cháu dắt đi nhà trẻ, chưa xảy ra vấn đề, nhưng đến khi thật sự các bạn không thể làm gì nữa.

Tôi ví dụ như mẫu thân của tôi, chỉ còn lẩn lộn, lúc đấy mới bắt đầu xảy ra vấn đề. Không phải là bây giờ, bây giờ bạn vẫn có tiền, bạn vẫn khỏe chân mạnh tay, vẫn chăm sóc được bạn, vẫn giúp cho được con cái bạn, chưa xảy ra vấn đề. Chỉ khi nào bắt đầu ốm đau đổ xuống, không thể tự chăm sóc được bạn nữa mà phải nhờ đến chúng nó, lúc ấy mới xảy ra vấn đề.

Hôm qua, tôi có nói lại với cư sĩ ông một câu là, nghĩ đến trường hợp mà cụ ông năm nay hơn 90 tuổi đang nằm trong bệnh viện, Alzheimer không biết gì nữa. Còn cụ bà thì ở trong Viện Dưỡng lão đường. Tôi nói rằng:

- Nếu như cụ ông mà không phải là người thực vật mà biết được rằng mình đang nằm đây, còn người vợ mà mình thương yêu suốt đời đang ở trong Viện Dưỡng lão đường. Vậy có yên tâm được hay không?

Cả đời mẹ tần tảo nuôi con, chỉ mong con khôn lớn thành người, mẹ luôn đáp ứng mọi yêu cầu của con, kể cả khi nó quá sức với mẹ. Nhưng mà con ở đâu trong lúc mẹ cần con nhất?

Cho nên cuối cùng, bài sau chúng ta sẽ chia sẻ, chỉ vì lúc đầu nhà nghèo thì cậu con trai quyết tâm kiếm tiền cho mẹ được sung sướng. Đến khi kiếm tiền mang tiền về: “Nào mẹ ơi, mẹ mua tivi đi”, tháng nào cũng đưa tiền thêm cho mẹ: “Mẹ ơi mẹ uống thuốc, mẹ tắm bỏ đi”, nhưng không có một bữa nào về ăn cơm với mẹ. Lúc nào bà cũng chỉ nói rằng: “Mẹ muốn ăn cơm cùng con”.

Đến khi ở công ty bắt đầu nhìn thấy số điện thoại của mẹ gọi là khó chịu, không nghe, lần thứ hai, rồi lần thứ ba. Sau đó thì một số điện thoại khác gọi đến thì cậu nghe, thì người hàng xóm báo tin là mẹ cậu đang rất nguy kịch đã được đưa vào bệnh viện. Đến khi đưa vào bệnh viện thì có kịp không?

Vào gặp mẹ, thì mẹ mãi sau mới tỉnh lại, mẹ rút ở trong túi ra một bọc tiền còn nguyên tất cả.

- Đây là tiền của con, hãy cầm lấy và cố gắng lo cuộc đời, mà mẹ thì chắc là không thể sống được nữa.

Sau đấy thì bà ra đi. Người con ân hận quá, vì hai mẹ con sống với nhau từ lúc hàn vi, ân hận quá. Cuối cùng là gì? Cuối cùng là người ta cứ thấy thỉnh thoảng cậu lại mang một mâm cơm ra tận mộ của mẹ và “mời mẹ về ăn cơm với con”. Cái gì trả lời lại cậu? Chỉ có tiếng thông reo vi vút như lời mẹ ru thừa nào.

Thế thôi, bạn không dạy đạo đức cho con thì chắc chắn sẽ tới lúc ấy.]

Bài thứ hai: Sinh nhật ta nên làm gì?

“Xưa vua Đường Thái Tông ở trên ngôi báu, mà còn sinh nhật không dám vui, huống hồ là ai? Xin khuyên những người con hiếu, mỗi khi sinh nhật nên ngâm ngùi nghĩ:

- (1) Hôm nay không ham vui, năm xưa cha mẹ vì ta mà khô héo hình hài, mấy lần sắp chết vào ngày này.
- (2) Hôm nay không ham vui, năm xưa sau ngày này, mẹ hiền sáng tối ôm ta trong lòng nhường khô nằm ướt, nhiều năm không được ngủ yên.
- (3) Hôm nay không ham vui, ta thì vợ con đầy đủ, an hưởng gia tài, không biết cha mẹ thác sanh nơi nào, giờ này sướng khổ ra sao?

Cho dù rộng làm phước thiện, hồi hướng cho cha mẹ, còn e không kịp, nữa trong thời gian mẹ bị nạn, lại tập trung ăn uống đàn ca sao?”.

Vậy mà còn mời bạn bè đến nào rượu chè tung bay lên, rồi nào nhảy đầm, rồi nào các thứ, rồi phim phóng. Trong khi Đường Thái Tông là vua, ông ngồi ở trên ngai vàng mà ông còn không dám làm như vậy.

Vì sao ông làm được vua? Bởi vì ông nghĩ được những điều này và ông làm được những điều này nên phước báu của ông làm vua.

Còn bạn không nghĩ được điều này, bạn không làm được điều này bạn chỉ mãi vui chơi cho bản thân bạn thôi, vậy thì bạn làm dân, mà làm dân có khi còn không được.

- ✓ Hôm nay không ham vui, năm xưa cha mẹ vì ta mà khô héo hình hài, mấy lần sắp chết vào ngày này. “Bách thiện hiếu vi tiên mà”.
- ✓ Hôm nay không ham vui, năm xưa sau ngày này, mẹ hiền sáng tối ôm ta trong lòng, nhường khô nằm ướt, nhiều năm không ngủ yên.
- ✓ Hôm nay không ham vui, ta thì vợ con đầy đủ, an hưởng gia tài, không biết cha mẹ thác sanh nơi nào, giờ này sướng khổ ra sao? (Trích: An Sĩ Toàn Thư - Vạn Thiện Thiên Từ Tập).

Đây là sinh nhật ta thì phải nghĩ như thế, như cái cô giáo nọ về để lạy cha mẹ để tri ân công đức của cha mẹ còn không hết, hồi hướng cho cha mẹ còn không hết. Đây thì ví dụ cha mẹ ở quê chẳng hạn hoặc ở đâu chẳng hạn, ta thì mãi vui vẻ bạn bè đàn sáo rồi chuyện trò.

Bây giờ đến:

3. SINH NHẬT CHA MẸ NÊN LÀM GÌ?

“Hứa Thái phu nhân của Hàn lâm Từ Tử Dư ở huyện Côn Sơn, Giang Tô, nghiêm trì trai giới, làm các việc lành, hàng ngày lễ Phật tụng kinh, không hề gián đoạn.

Mùa đông năm Đinh Dậu, niên hiệu Sùng Trinh nhà Minh, Thái phu nhân mừng sinh nhật lần thứ 60 của mình. Thái phu nhân thường tu phước, thiết trai cúng dường chư tăng, mang tất cả lễ vật sinh nhật in kinh ấn tống, và làm chay tất cả, rồi tặng cho khách mỗi người một bộ kinh.

Những người biết tu tạo phước đức, không ai là không khen ngợi. Sau Thái phu nhân càng thêm mạnh khỏe, con cháu mãi đường”.

Đấy, đến khi mà sinh nhật cha mẹ đấy, thay bằng cái việc là con mời cha mẹ đi một bữa ăn hiệu, rồi các thứ, rồi là bánh kem bạn hãy làm sao đấy để bạn làm tất cả các công việc gọi là phước đức này hồi hướng cho cha mẹ.

Lời bàn: Người ta lấy máu huyết hồi đáp mừng thọ, trở ngược làm nhân cho đoản mạng. Bà mẹ họ Từ dùng pháp vị trả ân, chính là trồng nhân trường sanh. Đây ai được ai mất, bỏ cái nào theo cái nào, xin đem thanh tự suy xét.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy,

Hành đúng từng câu chữ,

Nội hóa tâm cung kính,

Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]
